

C2. Rätt funktion på din panna

En var sin egen inspektör. Innan du börjar elda är det några saker du måste kontrollera. Följ de skötselråd du fick när pannan levererades. Skötseln är mycket enkel. Du behöver bara raka ner askan som ligger på rostret genom öppningen och raka rent från aska och stoft i förbränningskammaren. Det kan finnas glödande eller mycket heta rester i askan länge efter det att elden slocknat. Använd alltid eldfasta kärl med lock när du askar ur eller sotar

- Ett par gånger i månaden behövs en något grundligare rengöring. Den är mer komplicerad. Rensa rökkanalerna i pannan med en tubviska. Rensa även primärlufts- och sekundärlufts-kanalerna. Följ anvisningarna du fick med din panna.
- Pannan ska vara vattenfylld.
- Kedjan eller wiren till dragluckan ska vara rätt justerad. Lufttillförseln ska stängas när dragregulatorn vrids ner till 0, även när pannan är kall.
- Dragluckans öppning ska justeras efter den panntemperatur du vill ha. Titta i instruktionsboken!
- Lufttillförseln genom dragluckan ska stängas vid 80–85 °C när dragregulatorns ratt står i läge 4–5. Ju högre inställning på dragregulatorn desto högre driftstemperatur.

När du eldar mot ackumulator skall dragregulatorn ställas högre än laddningstemperaturen till ackumulatorm. Lämplig laddningstemperatur till ackumulatorm är cirka 80 °C.

- Ta gärna för vana att då och då kontrollera förbränningen. Är förbränningen effektiv är askan i pannans botten ljusgrå eller brunaktig till färgen.
- Mät rökgastemperaturen. Skorstenen klarar 350 °C, vissa 450 °C.
- Kontrollera sotbeläggningen i pannan. Sot isolerar effektivt och sänker värmeöverföringsförmågan till vattnet.
- Kontrollera sotbeläggning i skorstenen. Mycket sot leder lätt till soteld.
- Expansionskärlet.

Mätning av rökgastemperatur

Termometern skall finnas permanent installerad. Instrument och instruktioner för att testa din anläggning finns i regel att låna hos kommunen som också kan tipsa om vart du kan vända dig om du inte vill göra rökgastestet själv.

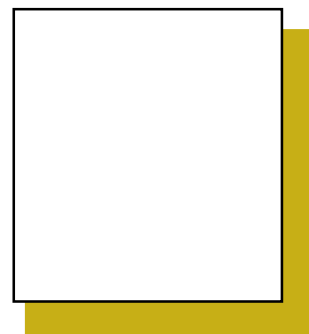
Kontroll av expansionskärlet

Kontrollera inför varje eldningsäsong att säkerhetsledningen har fritt utlopp. Detta kan du enklast göra genom att fylla på lite vatten i systemet och samtidigt titta på pannans manometer. Visaren kan då stiga, men skall snabbt återgå till normalläget så fort du stänger kranen. Man kan också kolla att vatten har runnit ut ur säkerhetsledningen. Om ingen av dessa kollar ger önskat resultat, är det absolut nödvändigt att du omedelbart tillkallar en rörinstallatör för att åtgärda felet.

Vid slutna expansionssystem skall säkerhetsventilen monteras, öppnas, minst 2–3 gånger per år för att förhindra en igensättning. För små expansionskärl innebär det att luft kommer in i systemet när vattenvolymin kallnar, och man tvingas att ofta fylla på nytt vatten. Förutom olägenheten med cirkulationsstörningar så innehåller detta vatten mycket syre som påskyndar korrosionen i systemet. På grund av syresättningen är det heller inte bra att fylla på ett radiatorsystem i onödan. Det vanligaste felet i ett slutet expansionskärl är att luft läcket ur kärlet genom ventilen. Detta kollar man enklast genom att trycka ned avluftningsventilen. Kommer det vatten måste kärlet fyllas på igen. Detta kan se med en pump som finns på vanliga bensinstationer. Trycket i expansionskärlet ska vara 0,5 bar. Är gummi-blåsan sönder måste kärlet bytas ut.

Referenslitteratur

Att elda med ved i keramiska pannor. CTC Parka AB.
Småskalig vedeldning. Naturvårdsverket, Rapport 4268, 1993.

*Rökgastermometern
skall alltid sitta
inmonterad.*

Checklista för vedeldare

1. Är anläggningen besiktigad för vedeldning av skorstensfejarmästaren?
2. Är draget i skorstenen tillräckligt? Rätt rökkanalsarea, tillräcklig skorstenshöjd.
3. Ger utrustningen maximalt 350 °C rökgastemperatur vid maxbelastning?
4. Klarar skorstenen en sotbrand?
(Mineralullsisolerad stålskorsten gör det ej.)
5. Klarar utrustningen miljökravet 30 mg tjära/MJ?
(Rådgör med skorstensfejarmästaren.)
6. Kan pannan eldas med dragluckan i ett fast läge utan kokning?
7. Finns ackumulatortank?
8. Är utrustningen typgodkänd och har ingående komponenter SA- eller ET kontrollmärken?
9. Har säkerhetsutrustningen kontrollbesiktigats innan anläggningen tagits i drift?
10. Kontrolleras säkerhetsventiler och säkerhetsledningarna regelbundet?
11. Förvaras sot och aska i obrännbara kärl utan närhet till brännbart material? (Golv, väggar.)
12. Lagras bränslet luftat men under tak? (Helst minst 1 år före användandet.)
13. Elda inte hushållsavfall, målade bräder, impregnerat virke.
14. Vet alla som eldar anläggningen hur man till exempel häver en kokning i pannan?
15. Finns brandklassad dörr till pannrummet?
16. Har du brandsläckningsutrustning till hands?

Det räcker att du svarat nej på en enda av ovanstående frågor för att du bör se över din utrustning och snarast åtgärda dessa brister.